

وفی ۲۸ حزیران سنه ۱۳۲۶

فی ۴ رجب سنه ۱۳۲۸ بازار ایرتسی

جمعیت علمیة اسلامیة نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :
مکتب قضاة معلملرندن
کایسلی منیر

سر محرر :
فاتح مجیز درسعاملرندن
توقاد مبعوفی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز :
فاتح مجیز درسعاملرندن
استانبول مبعوفی
مصطفی عاصم

مندرجات

سویلده شلرم خ . خیری	طاهر المولوی تاریخ اسلام صحائفندن
قصیده فریده ترجمه سی کمال الدین خرپوتی	م . صفوت اخلاق
ایرانک وضعیت حاضرده سی عبدالاحد داود	حسین حازم موعظه حسنه
بر ضیاع الیم	ادبیات
	طاهر المولوی نعت شریف

نسخه سی ۱ غروشدرد

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیه برابر در)

ممالک اجنبیه ایچون :
۶۰ ، ۲۰ فرانق
۳۰ ، ۱۰ »

استانبول وولایات ایچون :
بر سنه لکی ۶۰ غروش
القی آیلنی ۳۰ »

درج اولنیمان اوراق اعاده ایدلمز

قارئلرمنزه

اکثر مقالاته آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایدلمش بولندبنی نظر اعتباره آله رقی رعایت سزلیکده بولنلما سی رجا اولنور .

در سعادت

محمود بك مطبعه سنده طبع اولنمشدر

اولد یعنی ، بعضاری ده (ورقه بن نوفل) ك همشیره سی
اولوب (ام القتال) ده نیلن (قتیله) یاخود (رقیه)
بولونداغنی یازمشدر .

جائز که اولورده عرض ازدواج ایتمش اولونلر .

مابعدی وار

ظاهر المولوی

اخلاق

دن

مابعد

ایسته هرملتك تعالی دوره لری صنوف اهالی اوزرنده
بیوك ، بیوك تاثیرات اجرا ایتدیکیچوندرکه ملتلرك
ادوار تعالیسنده نه قدر امید عز و سرور واریسه آنك
برچوق درجه قوتنده اندیشه اضمحلال مأمول وبلکه ،
محققدر .

کچن بندمزده مثال اوله رق ایراد ایتدی کمزایرانلر ،
رومالیلرک نصل مضمحل اولدینغی و اضمحلاله نصل
لیاقت کسب ایتدکلرینی مجملآ بیان ایتدک ایهده رومالیلره
عائد بعض تفصیلات قالشدر . عرض اولدینغی وجهله
رومالیلر ، منبئی روماشهری اولمق اوزره اعتیاد ایتدکلری
اخلاقسز لقلرک اوکئی آماغه چالیشان قسطنطین ؛ اهالی یه
خرستیانی قبول ایتدیرمکه موفق اوله مدیغندن سلطنتک
یاختنی دکشیدیرمکه مجبور قالدی فقط ینه اولمدی .
غریبه کیتدکجه تزايد ایدن فساد اخلاق ، شرقده تاثیر
ایتمک قورقوسنه مبنی « ثودوسیوس » بسبتون شرقی ،
غریبدن آیردی . بوصورتله شرق قرون وسطی نهایتنه
قدر بقا بولدی غریب ایهه توالی ایدن اخلاقسز لری
سببیه بردن بره اضمحلاله اوغرایه رق قروق اولی یه
بر خاتمه تشکیل ایتدی .

قرون اولی ده بیوك مترقی روما حکمدارلرینك

النده عز و رفاه ايله وقت کچرن روما اهالیسی جرمانلرک
الاربته دوشدیکی زمان مختلف ایکی سیاستک قهر تدمیرنده
یواش ، یواش ازلمکه محکوم ایدی . بریسی رومیانی اشغال
ایدن « جرمانلر » ریاستی ایدی که شمالی آوروپادن
کلوبده روماده حکومت ایدن جرمانلر ، رومانک قدیم
اصول اداره سنه اصلا رعایت ایتیورلر و کنسیدیلرینه
مخصوص بر اصول ايله اداره اولتیورلردی . بالطبع بوندن
« رومافکار عمومییه سی متأثر اولمز دکلدی نه چاره که روماده
اخلاق عمومییه نک بوزوقانی ، واهالینک تبالاکی جرمانلرک
کندی فکرلرنده برقا تدها ثباتی تأیید ایدردی . بوحاله
رومالیلردن آغزینی آچه جق کسه بولمیدینغی کچی جرما-
نلرده رومالیلرک بویه راستعداد کسب ایتسنه کلدی مخالف
بولنورلردی . لیکن مملکت اداره سندن عاجز اولان
جرمانلر اسکی رومالیلری منسون ایدمک یالکمز بر
واسطه ره رعایتکار ایدیلر . اوواسطه ده ذاتاً ذوق وصفایه
آلیشان رومالیلره درلو درلو اکلنجه لر ، اویونلر ،
وقادینلری پک سوسلی کزدیرمک وقیر اکلنجه لرنده
قادینلرینی حاضر بولندیرمق ، بالورده مسخره قیافتنده
کزمک کچی نیجه سفاهتلرک اوکئی آچهرق اسکی
اهالی یی اویقدیرلردی بو خصوصده ایشلرینه پک ایی
کلیوردی . چونکه ذاتاً سفاهت مجلوبی اولان اخلاقسز
رومالیلر ، بوکچی اخلاقسز لقلری کوردیکی کچی هر درلو
اندیشه یی آرقیه آتهرق وارلرینی یوقلرینی اکلنجه لرده
بالورده یمک دن بشقه برشی دوشونه مزلردی . حتی
رومالیلر اسکیدن کورمدکلری اکلنجه لره ، سفاهتلره
نائل اولدقلرندن چکدکلری ذات ومسکنتی اونوده رق
حاللردن پک ممنون بولتیورلردی .

زوالیلر دوشونمز لردی که اوتنزلره ، اواکلنجه لره
بتسون کندیلرینی اونوتدیرمق ، کیری قویمق ، حتی
آکلاماق ، بر اوکرنجه یه نائل اولماق ، دهاطو غریبی
کندیلرینی آولامق ، طوزاغه دوشورمک ایچون بر

اكنجهلره، سفاھتله اوقدر طالديرلر كه هر درلو لذائذ قناعت ايتمهرك كونده بش اون دفعه مكمول بئكلر يرلر وهر يملك يدكجه برنوع علاج ايله قولايجه استفراغ ايدهر ك ديكر بر يملك دها يملك قالقديرلر وصباحدن اقشامه قدر حاملرده ذوق و صفا ايله وقت كچيرلردي . اطرافدن مملكتلري اوزرينه واقع اولان تهاجه قولاق آصميه جق درجه بر غفاته، بر تابللك طالمشلردى مزيت انسانيه نامنه هيچ برشيلري قالماشيدي حكومت اداردى ذوق و صفادن بشقه برشىء دكل ايدى اطرافده وقوعبولان تهاجى اهالى كوردكجه حكومت علمينه اياقلا تمامق ايجون اهالينك خوشنه كيدجك درلو درلواو يونار اويونجاقلر ايجادنن چكمنزلردى حقى هر كس بيوك كوچك اويونجاغى كنديسنه بر مدار افتخار بيابردى بونك ايجوندى كه اهالى ، مأمورين ، وكلا ، ايمراطوره وارنجهيه قدر تياترو صحنهلرند، اويونجايق ايدرار وهر كس طرفدن القشلا نيراردى . لئكن بوشرقى روماليلر بوسفاھت ك جزاسنى يالئكز كندى حكومتلري الله چكديلر اضمحلاللارنده اهل اسلامك البته كچن مملكتلر اهالىسى غربى روماليلر ك جرمانلردن كورديكنى مسامانلردن كورماشدر .

مستبد حكومتلر اوتهدنبرى اهالى اوزرنده استدكارى كې اجراآت يابه يامك ايجون طبيعى دركه افكار عموميه نك غلبانندن چكمنيهرك اجرا ايتدكارى ظلملرينى، اسرافلرينى، سفاھتلىخى اهالى به كوسترمامك و آنلري كنديارندن ممنون ايتك ايجون اهالى يي اكنجهلره سفاھتله سوق و تشويق ايتك اصولى طوتمشدر . وبوصورتله ملتلك باشنه طوغان قره كونلري بر دوكون و بايرام صورتنده كوستتردك ايتدكارى كې ايشلرينى بجرمشلردر .

شو احوال اجاليه دن آكلاشلايدىغنه كوره اك مستمنا بر زمانده قارشولرنده هيچ بر رقيب كورميان

« اويى » ديمكدن بشقه برشى دينيله مزدى . اشته بو اصول اك مستبد حكومتلك اهالى يي اسكات ايجون قولاندقلى يكانه بر اصول اولدينى شرقى روما ايمپرا . طورلغنك اضمحلالى اسبابى صر سنده بيان ايديله جكدر . بوصورتله چوجقار كې اويونلره ، اويونجاقلره آلدانان روماليلر بر بو جرمانلر ك زير سياستلرنده بوياله طائلى واسطهلر ايله آجى كونلر كچيرمكدلر ايدى .

برده حكومتك بوياله ضعفندن بالاستفاده عموم خريستيانلردن بيوك بر دولت تشكيل ايتك و او دواته قوماندا ايتك فئكرينى بسليان پاپلر ك سياستى ايدى كه : بونارك اك بيوك اميدلري اهالينك جهالته و تعصبه مبتنى ايدى . اكر كرك حكومتلك و كرك پاپلر ك تعقيب ايتديكى سياست بتون ممالك غريبه ده معارفك نشرينه حائل اولمش حقى پاپزلرك يونان فلسفه سى ديه صاحبه صاپان قوردقلى « اسقولاستيك » طرفدارلري عالمك ، عالمانك اك بيوك دشمنى اولوب بو اصول فلسفه يه معارض اولانلر كفر ايله اتهام اولنه رق منع ايدباير ايدى بونك ايجوندر كه قرون وسطاده بالخاصه غربده بر جوق چركين ، وحشى جاعلانه حركتلره ميدان آچلمش و بر جوق كناهسزلرك بهوده يره قانى دوكلش، متمدن روماليلر ك قرون اولى ده يتشديرديكى اخلاقمنزلقلرك اكديكى فساد عطالت وسفاھت تخملري بتون قرون وسطاى احاطه ايدهر ك بيك سنه يه قريب بر دوره يي ليكله مشدر .

شرقى ، رومه ايمراطورائنه كنجه : غربى روماليلر ك اخلاق سيئه سنك سرايته ميدان ويرمامك ايجون اتخاذ ايديلان تدابير سايه سنده بالقان و اناطولى شبه جزيرملرنده و مصر قطعه سنده بيك سنه يي متجاوز حكومت ايتمش نه چاره كه نهايت زمانلرده آنلرده اخلاقى بوزدرق غربى روماليلر ك باشنه كلان فلاكت قدر الم فلاكته دوچار اولديلر ايسه ده صوك زمانلرنده

و زمانرینه نسبتله پک چوق ترقی ایتمش بولنان ایران و روما حکومتلری یالکیز اخلاقسزاق یوزندن محو اوله رق ثروتلری ، قوتلری ، مملکتلری بر صورتله آنلره مددرس اوله مامشدر .

بو ایکی حکومت مستقله ، قارشوسنده هیچ بردشمن کورمدکلری بر زمانده عربستانک بر قسمنده بردنبره ظهور ایدن فیض اسلامه بعض احوال ناروالرندن صرف نظرله ذاتاً اخلاقی بوزلماش اولان عرب قوم نجیبی بردنبره آرالرنده کی نفاق و شقاق آرقهیه آتهرق پک آز بر زمان ظرفنده بیوک ایران و روما حکومتلرینی تارمار ایتشلردر .

عربلر ، واقعا بدویلک حالنده معارف ، ترقی نه در بیلمزلردی و کندیلرنده جهالت سائقه سیله بعض انسانلغه یاقشمیه جق حاللری یوق دکلدی . فقط عربلرک انسانلغه کز زیاده شان ویره جک اوچ حاللری وارایدی که بو حاللره مدنی ملتدره پک آز تصادف اولور شجاعت ، سخاوت ، سوزده نبات ، اوت ایشته عربلرک شانی اعلا ایدن انلری یارم عصر ظرفنده شرقدن چین دمیر قبولرینه غریبن اندلسه ، فاسه قدر حاکم ایدن بو اوچ اخلاق فاضله درکه بو فضیلتلر او یونلر ، اککنجهلر ، جالغیرله قادینسلرله سفاهته آلیشان بر قومده قطعاً بوانه ماز . بولنور دیانلر حقائق تاریخییه ، احوال روحیهیه و قوفسزاق کوسترمش اولورلر .

عربلرده قادینلره قارشو ایکی حس واردر که بوا یکی حس هیچ برمدنی مملکت اها الیسنده بولنه من برنجیسی بتون خانه لری خارجنده وقوع بوله جق امور و معاملاتده قادینلره تماسده بولنماق و تقسیم اعمال قاعده سنه رعایه قادینلر مستقل او ایشلرینی ارککلرده مستقل خارج ایشلرینی یاپار و ظاهرده قادینلره هیچ اهمیت ویرمزلردی . ایکنجی حسلری ده دنیاده عربلرک مالک اولدینی الیمتمدار برشیلری واریسه اوده قادینلری ایدی که عرب قادینلری

ارککلری سایه سنده هیچ تعرضه دوچار اولمزلردی . و جوجقلرینی بویله برحس ایله بیوده رک عرض و حیثیت محافظه ایده جک دیه قیز جوجقلرندن زیاده ارکک جوجقلره عطف انظار دقت ایدرلردی بو سایه ده هر ارکک آناسی قوجاغنده بر آرسلان اوله رق بیودیلر و یلان سویلک و قورقاق بولنق ، وار اولان بر شیئ و طنداشندن اسرکه مک کبی خوبلردن جوجقلر صوک درجه صیانت ایدیلر نهایت بتون واریغله بر ارسلان اولوردی . شمدی بز بو حاللره باقم ، برده آوروپا احوالنه بقالم ایکسینی بربرینه قیاس ایله بوندنبویه آتجغمز خطولدری کوزمزک کوردیکی طرفه آتمه چالیشالم .

بایزید درساملرندن

م . صفوت

موعظه حسنه .

قال الله عز وجل :

(ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة)

و جاد لهم بالتي هي احسن الاية)

قد سیت واهمیتی وارسته قید بیان بولنان وظیفه ارشادی بحق ایفا ایتک نه قدر مشکلد . اساساً هیچ برزمان و مکان ایله مقید اولمدینی حالده بزده علی الاکثر شهرور ثلاثه ده ، جوامع معینه ده بر اعتنای مخصوص ایله ایفاسی معتاد و ماتزم اولان بو وظیفه نظیفه بالخاصه دور حاضرده او درجه مشکل الاجرا بر کیفیتدرکه هر واعظم دینلک بوکا موفق اولسی متعذر دکسه ده متعسر در . چونکه معلوم اولدینی اوزره یالکیز دور اخیرده دکل ، اعصار سالفه ده ده اکثریت اوزره موعظه نامنه تألیف وایادی و عاظه تودیع ایدیلن کتابلر ،